

N:o 32.

Ank. till Riksd. kansli den 13 juni 1887, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående fortsättande under år 1888 af arbeten på nya kasernetablissemment för svea lifgarde och andra lifgardet m. m.

(1:a U. A.)

Under åberopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 22 april innevarande år, har Kongl. Maj:t i en till Riksdagen aflåten proposition af samma dag (n:o 22) föreslagit Riksdagen att besluta:

att utöfver det belopp, Riksdagen under åren 1885 och 1886 ställt till Kongl. Maj:ts förfogande till uppförande af nya kasernetablissemment för de begge fotgardesregementena, må af inflytande försäljningsmedel för kronans till gardesregementena upplåtna mark ett belopp af 730,000 kronor användas till fortsättande under år 1888 af samma kasernetablissemment;

samt att — jemte det Riksdagen förklarar, att den omständighet, att i omförmälda belopp icke beräknats ingå hvad som erfordras för inredningen i östra kasernetablissemmentets flyglar, icke må utgöra hinder för Kongl. Maj:t att, derest Kongl. Maj:t skulle anse nödigt och med statens fördel förenligt, att kontrakt om därför erforderliga arbetens utförande redan före eller under 1888 års riksdag uppgöras, bemyndiga chefen för fortifikationen att med för kronan förbindande verkan ingå så beskaffadt aftal — det äskade beloppet 730,000 kronor

Bih. till Riksd. Prot. 1887. B. 4 Saml. 1 Afd. 19 Häft.

må, i den mån sådant kan blifva erforderligt, få, efter Kongl. Maj:ts bepröfvande, af tillgängliga medel förskjutas.

Angående denna fråga tillåter sig utskottet i minnet återkalla, att 1885 års Riksdag dels medgifvit försäljning af kronans till fotgardesregementena upplåtna mark, utgörande i areal 932,225 kvadratfot, efter ett medelpris af minst fem kronor för hvarje kvadratfot, och dels beslutat att för uppförande af nya kasernetablissemment för fotgardesregementena, hvilka etablissemment jemte ordnande af dem närmast omgifvande gatudelar m. m. beräknades kosta 3,727,300 kronor, deraf 3,129,000 kronor för etablissemmenten och 598,300 kronor för gatudelarnes ordnande, af tillgängliga medel för år 1886 förskjuta 1,000,000 kronor; samt att sistnämnda års Riksdag beslutat, att för innevarande år af tillgängliga medel finge förskjutas för fortsättande af nämnda byggnader 515,000 kronor och för gaturegleringsarbeten 15,000 kronor, eller tillsammans 530,000 kronor.

Beträffande anslagsbehovvet för år 1888 upplyses i statsrådsprotokollet till en början, hurusom, sedan byggmästaren Möller vid hållen entreprenadauktion erbjudit sig, bland annat, att för en summa af 670,000 kronor uppföra ej mindre de till vestra etablissemmentet hörande byggnader med undantag af ena kasernflygeln och arrestbyggnaden än äfven det för begge etablissemmenten gemensamma bad- och verkstadshuset, Kongl. Maj:t, med anledning af Möllers derefter under nästlidna år inträffade död och sterbhusets mindre goda ställning och deraf beroende omöjlighet för sterbhusdelegarne att anskaffa borgen för arbetenas fullgörande, funnit godt medgifva, att Möllers anbud finge förfalla, till följd hvaraf nytt kontrakt med annan person måst afslutas, hvarigenom denne för en summa af 744,100 kronor åtagit sig berörda arbetens utförande. Skilnaden mellan kontraktens slutsummor utgjorde 74,100 kronor, hvilket belopp måste ersättas. Hela detta belopp, fortsätter departementschefen å sid. 5, vore dock icke att betrakta såsom prisstegring å de arbeten, för hvilka Möller afgifvit anbud. I detsamma inbegrepes äfven ökad kostnad för några förändringar, som iakttagits i afseende å den i entreprenaden ingående kasernflygeln. De bestode deri, att dels trossbottnarne af trä utbytts mot sådana af jern och beton i alla lägenheter, som skola skuras af manskap, dels ock deri att flera källare afses att utsprängas, än planen upptoge. Den förra förändringen, som enligt särskildt aftal äfven blifvit iakttagen beträffande östra kasernflygeln, vore vidtagen för att förekomma den i kaserner ofta behöfliga omläggningen af träbjelklagen, hvilken föranleddes af att vatten vid skurning nedträngde och rötte upp bjelklagen. Betydande kostnader hade af denna orsak under senare åren åsamkats kronan, särskildt i fråga om svea lifgardes nuvarande kasernbyggnad. Afsigten med den senare förändringen vore icke

blott att öka källareutrymmet, utan i synnerhet att möjliggöra införandet af central varmluftsuppvärmning, hvarigenom, under förutsättning att, såsom det ville synas, de nyaste konstruktionerna å dylika inrättningar visade sig ändamålsenliga, väsentliga fördelar, förnämligast af sanitär art, stode att vinna.

Till förenämnda 74,100 kronor komme emellertid ytterligare vid pass 10,000 kronor för djupare nedsprängning, än förslaget upptoge, af Banérgatan eller gatan vester om etablissemnet, i öfverensstämmelse med en af staden föreslagen och af öfverståthållarembetet stadfäst profil.

Till betäckande af omförmälda ökade utgifter för redan kontraherade arbeten skulle alltså erfordras 84,100 kronor.

För att erhålla vestra etablissemnet i fullt färdigt skick till 1888 års utgång borde för samma år medel beredas till följande belopp:

samtliga återstående arbeten å <i>vestra etablissemnet</i> , nemligen gas-, vatten- och afloppsledningars anbringande, gårdars och planers grusning och rännstenssättning, inhägnaders uppsättande samt ordnandet af utanför etablissemnet belägna gatudelar	147,000 kronor,
början till ordnandet af utanför <i>östra etablissemnet</i> belägna gatudelar	10,000 »
uppförandet af båda kasernflyglarne till <i>östra etablissemnet</i>	655,000 »
samt till diverse utgifter, deribland förflyttning af några uthusbyggnader, tillhörande hofjägarebostället vid lilla Blåporten	38,000 »
	<hr/> Summa 850,000 kronor.

Emellertid, och ehuru ofvannämnda arbeten sålunda borde redan innevarande år eller senast i början af år 1888 utbjudas å entreprenad, kunde dock en del deraf, nemligen större delen af inredningen i östra etablissemnets kasernflyglar, uppgående till en summa af omkring 200,000 kronor, svårligen komma till utförande förr än år 1889 och, hvad oljemålning af väggar m. m. beträffade, ännu senare. Derest afslutandet af kontrakt om samtliga arbetena icke förutsatte, att medel till desamma *i sin helhet* skulle vara anvisade, kunde alltså behovet af medel till betäckande af utgifterna under år 1888 för ifrågavarande arbeten inskränkas till 650,000 kronor, då, med tillägg af förut omförmälda 84,100 kronor, uppstode ett anslagsbehof för nämnda år af 734,100 kronor, eller i nedåt jemnadt tal 730,000 kronor. Dessutom har utskottet inhemtat, att af de gamla fotgardestomterna, till följd af

den byggnadskris, som nästlidna år inträffade i hufvudstaden, ännu försålt endast tre, utgörande tillhopa 29,613 qvadratfot, men som be-
tingat ett pris af tillsammans 245,495 kronor 70 öre.

Riksdagen har således, för att sammanfatta det föregående, af det ursprungligen beräknade kostnadsbeloppet för de nya kasernetablis-
sementen med ordnande af närmast omgifvande gator, 3,727,300 kronor, hittills lemnat Kongl. Maj:t rätt att af tillgängliga medel förskjuta 1,530,000 kronor, hvadan skulle återstå 2,197,300 kronor med afdrag af för försålda tomter influtna 245,495 kronor 70 öre, eller 1,951,804 kronor 30 öre.

Ehuru de förhoppningar om en hastig försäljning af ifrågavarande, särdeles väl belägna tomter, som man, då beslutet derom fattades, vågade hysa, icke blifvit uppfyllda, och statsverket således fått ligga i betydliga förskott, på hvilka räntan under tiden gått förlorad, anser utskottet dock, då byggnadsarbetet, vid det skick hvartill det nu framskridit, icke utan förlust kan afbrytas, sig böra tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts framställning om förskjutande af ytterligare 730,000 kronor för arbetets fortsättande, likväl under uttalande af den önskan, att Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huru vida ännu icke, genom förenkling i byggnadsplanen samt nödig sparsamhet vid utförandet, någon minskning i den betydliga kostnaden må kunna beredas.

Hvad derefter angår Kongl. Maj:ts begäran, det Riksdagen måtte förklara, att den omständighet, att i beloppet 730,000 kronor icke beräknats ingå hvad som erfordras för inredningen i östra kasernetablisementets flyglar, icke må utgöra hinder för Kongl. Maj:t att, derest Kongl. Maj:t skulle anse nödigt och med statens fördel förenligt, att kontrakt om därför erforderliga arbetens utförande redan före eller under 1888 års riksdag uppgöras, bemyndiga chefen för fortifikationen att med för kronan förbindande verkan ingå så beskaffadt aftal, finner utskottet ett sådant förklarande mindre lämpligt, i synnerhet som ifrågavarande inredningsarbete är ämnadt att komma till utförande först år 1889.

Utskottet hemställer alltså, att Riksdagen må på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts öförmälda framställning, att Riksdagen beslutar:

a) att utöfver det belopp, Riksdagen under åren 1885 och 1886 stält till Kongl. Maj:ts förfogande till uppförande af nya kasernetablisement för de begge fotgardesregementena, må af inflytande försäljningsmedel för kronans till gardesregementena upplåtna mark ett belopp af 730,000 kronor användas till fort-

sättande under år 1888 af samma kasernetablissem-
ment; samt

b) att det äskade beloppet 730,000 kronor må,
i den mån sådant kan blifva erforderligt, få, efter
Kongl. Maj:ts bepröfvande, af tillgängliga medel för-
skjutas.

Stockholm den 11 juni 1887.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservation:

af herr *A. P. Danielson*, som anført:

»Enligt de beräkningar, som lågo till grund för Kongl. Maj:ts proposition till 1885 års Riksdag om försäljning af ifrågavarande till gardesregementena nu upplåtna mark samt om beredande af nya kasernetablissemment för Svea lifgarde och andra lifgardet skulle i köpeskilling för 932,225 kvadratfot byggnadstomter efter ett medelpris af 5 kronor kvadratfoten inflyta 4,661,125 kronor samt för materialier efter andra lifgardets nuvarande byggnader 40,000 kronor, eller tillsammans 4,701,125 kronor. Kostnaderna för de nya kasernbyggnadernas uppförande skulle uppgå till 3,129,000 kronor samt för ordnande af omgifvande gatudelar till 598,300 kronor, eller tillsammans 3,727,300 kronor. Ett öfverskott på 973,825 kronor beräknades således skola uppstå, som skulle reserveras till framtida disposition af Riksdagen.

Då 1885 års Riksdag medgif försäljning af ifrågavarande tomter äfvensom beslöt uppförande af nya kasernetablissemment, var det emel-
lertid, såsom jemväl af kamrarnes diskussionsprotokoll framgår, under
den förutsättning att statsverket endast i ringa mån eller möjligen
första året för arbetenas påbörjande skulle behöfva förskottera medel
och att byggnadsarbetena sedermera skulle fortsättas i den mån som
medel för försålda tomter skulle inflyta. Vid den inom Andra Kam-

maren i frågan förda diskussionen yttrade jemväl statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet, bland annat: »Meningen är tillvägagå sålunda, att man först säljer de tomter, som ligga nederst vid Strandgatan mellan denna gata och svea lifgardes samt hästgardets kaserner, äfvensom en del af andra lifgardets tomt. För de vid denna försäljning influtna penningar börjar man bygga, och sedan en kasern blifvit uppbyggd, säljer man ytterligare tomter.»

Helt annorlunda än Riksdagen då tänkte sig saken har densamma emellertid gestaltat sig. Hittills har man nemligen lyckats försälja tomter endast för 245,495 kronor 70 öre, men byggnadsarbetet har det oaktadt pådrifvits, och statsverket därför fått förskjuta 1,530,000 kronor. Nu föreligger Kongl. Maj:ts förslag om att ytterligare för ändamålet förskjuta 730,000 kronor.

Att emellertid på detta sätt låta statsverket år efter år försträcka så betydliga belopp, under den vanskliga förhoppning att i en framtid genom försäljning af ifrågavarande tomter till uppdrifvet pris kunna återbekomma kapitalet, men utan utsigt att återfå den ränta, man derå skulle kunnat erhålla, synes mig föga öfverensstämmande med klok hushållning.

Icke heller har, såsom jag härofvän nämnt, ett sådant vidsträckt förskotterande från början varit afsedt. Genom att på detta sätt gång efter annan förskottera medel från statsverkets tillgångar till ifrågavarande byggnader antaga byggnadsanslagen slutligen karakteren af vanliga extra anslag. Hade frågan ursprungligen varit så framställd, betvivlar jag på det högsta, att Riksdagen varit villig att till nämnda kaserner anslå 3,727,300 kronor.

Då min mening likväl icke är att nu afbryta redan kontraherade arbeten, anser jag, att Kongl. Maj:ts framställning må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgäfve, det statsverket finge af tillgängliga medel förskjuta hvad som erfordras dels att ersätta redan kontraherade arbeten 84,100 kronor och dels för fullbordande af vestra kasernetablissemmentet 147,000 kronor, eller tillsammans 231,100 kronor. På detta sätt skulle utan att någons rätt blefve kränkt nämnda etablissemment före 1888 års utgång blifva färdigt att upplåtas åt andra lifgardet samt de väl belägna tomter, dess nuvarande kaserner upptaga, derigenom blifva tillgängliga att försälja.

Hvad vidare angår uppförandet af östra etablissemmentet, anser jag, att dermed tills vidare må anstå, samt detta etablissemment uppföras endast så vidt vid härefter skeende försäljning af ifrågavarande tomter influtna medel dertill lemna tillgång.

Jag anser därför att utskottet bör hemställa,

att Riksdagen måtte besluta:

a) att 231,100 kronor må, i den mån sådant kan blifva erforderligt, få, efter Kongl. Maj:ts bepröfvande, af tillgängliga medel förskjutas till ersättande af redan kontraherade arbeten å de nya kasernbyggnaderna och till fullbordande af det vestra kasernetablissemmentet; samt

b) att Kongl. Maj:t må, i den mån medel här- efter inflyta vid försäljning af till fotgardesregemen- tena nu upplåtna tomter, använda dem, så vidt de dertill erfordras, till uppförande af det östra kasern- etablissementet.»

I denna reservation hafva herrar *N. Petersson* och *O. Andersson* instämt.
